

Uj LA

Taxa postală plătită în numerar sau
aprobării Dir. Gen. PTT No. 157.912.

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9-11.

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 156 (1302) sz.

Kedd, 1936 július 14

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Eltűnt az „Anschluss” veszélye Közép-Európából

A német-osztrák kiegyezést legfontosabb történelmi eseményként méltatják. Táviratváltások a kibékülésről a közép-európai kormányok között. — Az európai kormányok szava

Vasárnapi számunkban már közöltük, hogy Ausztria és Németország között a kiegyezési tárgyalások sikeres befejezés előtt állanak s hogy a kiegyezés megkötését Bécsben szombaton délben már biztosra vették. Jeleztük azt is, hogy Papen bécsi német követ Hitler kancellártól elhozta az elvi hozzájárulást a két ország közötti bekezdésekre.

Szombaton este tíz óra körül a berlini rádióban Göbbels német birodalmi miniszter, a bécsi rádióban pedig maga Schuschnigg osztrák kancellár jelentette be a két ország közötti meg egyezést létrejöttét. Mindkét helyen fölolvasták az erre vonatkozó hivatalos okmány szövegét, mely a következően hangzik:

Abban a meggyőződésben, hogy az egész európai fejlődéshez a béke fenntartása szempontjából értékes hozzájárulást fognak tenni, s abban bízva, hogy ezzel a legjobban szolgálják a két német állam sokféle és különböző érdekeit: a német birodalom és az osztrák szövetségiállam kormányai elhatározták, hogy viszonyaikat egymás között ismét rendessé és barátságossá teszik. Ennek következtében kijelentik:

1. A vezérkancellár 1935. évi május 21-iki nyilatkozatai értelmében a német birodalom kormánya elismeri az osztrák szövetségi állam teljes szuverénitását.

2. A két kormány mindkét a másik államban fennálló belpolitikai rendet, beleértve az ausztriai nemzeti szocializmus kérdését is, úgy tekint, mint a másik állam belső ügyét és arra se közvetlenül, se közvetve befolyást nem gyakorol.

3. Az osztrák szövetségi kormány úgy álltalában, mint különösen a német birodalommal szemben állandóan abban az irányban fogja tartani politikáját, mely megfelel annak a

ténynek, hogy Ausztria német állammak tartja magát. Nem éri változás azokat a vonatkozásokat, melyek Ausztria helyzetét Olaszország és Magyarország irányában az 1934. évi római jegyzőkönyvek után, illetve az 1936. évi pótljegyzőkönyv által szabályozták.

Megfontolva, hogy úgy az egyik, mint a másik részről óhajtott kibontakozás csak akkor valószínűleg meg, ha mindkét ország kormánya bizonyos előzetes feltételeket teljesít: úgy a birodalom kormánya, mint az osztrák szövetségi kormány az ecélra szükséges előfeltételeket különleges intézkedések sorozatával fogja megteremteni.

Schuschnigg osztrák kancellár a fenti egyezmény fölolvastása után még beszédet is mondott a rádióban. Kifejezte reményét, hogy ez az egyezmény nemcsak a két német államnak és az egész német népek lesz hasznára, de az egész európai békének is. A szövetségi kancellár örömet nyilvánított, hogy a közös sors fölismérése elegendő erős volt azoknak a gátlásoknak és akadályoknak az elhárítására, melyek rövid idővel ezelőtt még elháríthatatlannak mutatkoztak. Ezután a szónok azt hangoztatta, hogy ő a német eszme mellett mindig hitvallást tett s most is vallja, hogy Ausztriának mindig német hívatás volt a múltja s ez a hívatása lesz jövőben is.

A továbbiakban Schuschnigg arról szólt, hogy most a politikai közkegyelem időszakává válik. Együttal fölívott minden osztrákot, bármely politikai csoporthoz tartozott is eddig, hogy ezentul egyesüljön a Hazafias Arcvonalban. Végül a kancellár üdvözölte az összes osztrákokat és az összes németeket, kik szerinte, most már egyugyanazon arcvonalnak alkotják különböző részeit.

Schuschnigg táviratban közölte az egyezségkötést a római egyezményben érdekelt más két állammal

Budapestről jelentik: Schuschnigg kancellár táviratot intézett Gömbös miniszterelnökhöz. A távirat a következőképpen hangzik:

— Az Ausztria és Németország között most létrejött megállapodás, melynek célja a barátságos szomszédai viszony helyreállítása, kiváló alkalmat nyújt nekem arra, hogy előtet is kifejezésre juttassam meggyőződésemet, miszerint

a ma befejezett mű az általános békét szolgálja,

mely Ausztriát és Magyarországot egyaránt és különösképpen érinti. Arról is meg vagyok győződve, hogy a római jegyzőkönyveken alapuló együttműködés ilyen értelemben további hasznos gyümölcsöket fog hozni. Egészséged helyreállítását szívből kívánva, régi bajtársi szeretettel üdvözöl: Schuschnigg.

Gömbös Gyula magyar királyi miniszterelnök Schuschnigg kancellár táviratára a követ-

kező távirattal válaszolt:

Nagyméltóságú Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár urnak, Wien.

Ausztria és a német birodalom között létrejött megállapodást

történelmi eseménynek tartom, amely az általános békét szolgálja

és amely béke különösen érdeke Ausztriának és Magyarországnak. A megállapodás megfelel a római jegyzőkönyveknek, így tehát a római koncepciót fogja erősíteni. Minden jót kíván és a régi bajtársi szeretettel üdvözöl Gömbös.

Schuschnigg hosszabb táviratban közölte a meggyezést Mussolinival. A távirat a következőképpen hangzik:

— Nagy örömet okoz Excellenciáddal közölni, hogy én a német követtel, akit erre a német birodalom vezére és kancellárja fölhatalmazott, meggyezést írtam alá, amely-

nek az a célja, hogy az Ausztria és Németország közötti kapcsolatokat ismét normálisá és barátságossá tegyük. Ebből az alkalomból

örömmel emlékezem a Rocca del Caminataban legutóbb Excellenciáddal folytatott igen értékes beszélgetésünkre.

— Meg vagyok győződve, hogy Excellenciád osztja megelégedésemet az elért meg egyezés fölött, amely az általános békeműhöz értékes hozzájárulást jelent. Ezt az alkalmat szeretném arra fölhasználni, hogy újlag biztosítsam Excellenciádat őszinte barátságomról és eltökéltségemről, amellyel Excellenciád erős és eredménydús vezetése alatt álló Olaszországgal a római jegyzőkönyv alapján továbbra is egyetértésben együtt dolgozni kívánunk.

Mussolini válasza.

Mussolini miniszterelnök Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár táviratára a következő távirattal válaszolt:

— Köszönöm Excellenciád szíves táviratát. A meggyezést, amelyet Excellenciád a Német Birodalom vezérének és kancellárjának képviselőjével aláírt, mindenkinek meglelégedéssel kell üdvözölnie, akinek a béke ügye a szívén fekszik. A meggyezés tényleges haladást jelent Európa és a dunai államok újjáépítésének útján. Amint erre Excellenciád emlékezik, a kérdést ugyanabban a szellemben értelmeztük rocca delle camminatei összejövetelünkön és a különböző megbeszéléseken is, amelyeket az olasz-osztrák-magyar jegyzőkönyv alapján tartottak.

— Különös örömet jelent számomra biztosítanom Excellenciádat, úgy a magam részéről Excellenciád iránt való igazi barátságomról, mint Olaszországnak a szövetségi kormánnyal a római jegyzőkönyv alapján való együttműködéséről, amely továbbra is alapja marad a kapcsolatoknak Olaszország és Ausztria között, amely Németországhoz való viszonyát újjáalakította. Ezt az eredményt Olaszország kormánya és népe rokonszenvvel üdvözli.

Az első barátságos táviratváltás az osztrák és német kormány vezetői között.

Schuschnigg osztrák kancellár vasárnap a következő táviratot intézte Hitler Adolfhoz, a német birodalom vezéréhez és kancellárjához:

— A két ország közötti meggyezés létrejött, amelynek célja a két német állam közötti barátságos viszony helyreállítása, alkalmat ad nekem arra, hogy Excellenciádat mint a német birodalom vezérét üdvözöljem. Meggyőződésemet, hogy a meggyezés mindkét államra nézve üdvös és áldásos hatása lesz. Azt hiszem, meggyezik véleményem Excellenciáddal abban, hogy a meggyezés az európai békét így biztosabbá teszi.

Hitler Adolf a következő táviratban válaszolt Schuschnigg kancellárnak:

— Excellenciád üdvözlését a ma megkötött német-osztrák meggyezés alkalmából a legszívélyesebben viszonozom. Az újra helyreállított jóviszony folytán a tradicionális és a közös fajra visszamenő kapcsolatokat ismét helyreállították és lehetővé teszik a további munkát mindkét német állam és az európai béke érdekében.

(Tudósításunk folytatása az 5. oldalon.)

D T A L Á N

*nem volt szerencséje minden üzletében!
A pénz talán szűken cseng a zsebében!*

Nem tesz semmit. Másokkal is megtörtént. De mások bizalommal játszottak a Sorsjátékon és ma milliomosok.

L É P J E N B E A M E R C U R

n á g y a r u d á b a , a rekordok áruhája

és vásároljon sorsjegyet a Sorsjáték I. osztályára, amelynek húzása néhány napon belül lesz. Életének legjobb üzlete lesz. A legtöbb reménnyel kecsegtető játék.

MERCUR
a jó üzletek és a szerencse jele egy milliót ad 200 LEI-ért.

Irtózatos erejű, pusztító jégvihar tombolt vasárnap Budapesten és környékén

Budapestről jelentik: Irtózatos erejű, pusztító vihar dühöngött vasárnap délben Budapesten és környékén. Pélely után néhány perccel beborult az ég, egyiptomi sötétség támadt. kékesfekete felhők borították az eget, hirtelen lehült a levegő, délnyugat felől szél támadt s néhány pillanat múlva patakokban szakadt az eső és a jég, sok helyen, különösen a környéken percekig csak száraz jég esett. Fél Kőbá-

nyát árvízzel árasztotta el a felhőszakadás. A strandokon tömegpánikot okozott a vihar. A vihar a magyar főváros környékén tombolt legjobban. A városszéli telepen a házak ablakát beverte a jég, a diónagyságu jégdarabok a tetőcserepeket megrepesztették és a telep lakóinak veteményei is mind elpusztultak. A környéki városokban, Kispesten, Erzsébeten, Csepelen hasonló a helyzet. Pélely tájban

Vezeklés a könyvtárban

írta: Magyar Bálint

A kapu alatt nyirkos, pincére emlékeztető hűvös levegő csapta meg. Hatalmas boltíves falak között oszlopos folyosók vonultak és a nagy épület a tudományt, a történelmet hordozta magában, sőt talán egy kicsit már maga is történelem volt.

Kicsit tanácsotkérően nézett körül a kapu alatt és az üvegalkitkából kiszóló egyenruhás ember útbaigazítása után nekiindult a lépcsők és folyosók ismeretlen rendszerének. Eddig még sohasem járt itt, pedig már régen szeretett volna, már régen érezte, hogy el kell ide jönnie, hogy utána kell járnia annak a dolognak, hogy világosan kell látnia végre. Hiszen már régebb nem gyerek, már felnőtt férfi, már szemébe kell néznie a valóságnak, annak, ami annyi esztendő előtt történt.

Azért kicsit bizonytalan érzésekkel ment fel a lépcsőkön, mintha mágikus titkok barlangja felé igyekezett volna. Pedig jöttek-mettek körülötte az emberek, aktatáskával, kabátban, kalapban, a mindennapos megszokottság biztos mozgásával, csak ő érezte magát közöttük egy kicsit meghatározhatatlanul, egy kicsit más világból valónak, más cél után járónak.

Már többször elsétált errefelé az utcán, meg is állt a kapu előtt, lassan szoktatta hozzá magát a gondolathoz, de csak ekkor először mert be is lépni az épületbe.

Felment a lépcsőn, végig a nyíllal jelzett

folyosón, ahol a falakon függő képek nélkül is annyira más, annyira időtlenebb volt a hangulat, mint odakint az utcán. Szeretett volna még talán visszafordulni, de mégis inkább süketülte tette magát saját érzéseivel szemben és csak ment előre, hogy mielőbb túlessen rajta.

Üvegajtók ágaztak el különböző termekbe, ahol megtorpant. — A kabátot kérem! — hangzott. Odafordult és karján tartott kabátját, kalapját tévoa mozdulattal leletta a pultra. — Ujságot szeretnék... — mondta —, egy régi évfolyamot... ezerkilencszáz... Az előbbi hang megnyugtatta: Csak tessék bemenni ezzel a számmal, majd ott meg tetszik kapni.

Bádogszámot tartott a kezében, forgatta, azután megindult az egyik ajtó felé, benézett, benn hosszú asztalok mellett könyvek fölé hajló fejeket látott és benyitott.

Munkaköpenyben siető altisztet szólított meg: Ujságot lehet kérem? ... ezerkilencszáz... Azután kitöltötte az előírászerű cédulát és végigbotorkálva az asztalok között megkereste a helyet, amit a bádoglapon lévő szám jelölt ki neki.

Baloldalt két-három hely üres volt, a jobb oldalon ültek. Közvetlen szomszédja egy szemüveges fiatal lány volt, francia könyvek feküdtek előtte és pepita füzetbe jegyezgetett.

Leült és valahogy olyanformán érezte magát, mint régen, vizsgák előtt. Drukk volt ez, valami furesca, fojtó érzés, ahogy a szürkeköpenyes altiszt után nézett, mikor az üvegajtó mögött eltűnt a halványan látható könyvtárrendszer perspektivikus messzeségében. Mintha

porfelhő sötétítette el Kispesten a várost, mindenki fedél alá menekült, aki tudott. Dobpergészerű zaj támadt: megeredt a jégeső. Mogyoró és diónagyságu szemek estek. A menekülő embereket véresre sebeztek a jégszemek. A jégvihar félóra hosszat tartott, utána egy-óránig még szakadt az eső. Bevert ablakok, letört ágak, kicsavart fatörzsek, elszakadt telefon és villanydrótok heverték mindenütt.

A közlekedésben is okozott zavarokat a felhőszakadás. Pestszenterzsébet és Kispest közötti utat a vasúti töltés mentén elöntötte a víz, úgy, hogy ezen az utzakaszon órák hosszat szűntelt a forgalom. Halálos furdőszerencsétlenség is történt a viharban. A Római-part mentén, a Dunában, amikor a vihar kitért, a folyó közepe táján uszott Fischer Imre 16 éves szövőmunkás. Fischer Imre, aki nem volt jó uszó, a vízbe fulladt.

A vasárnapi vihar Oradeán.

Vasárnap délután négy és öt óra közt nagy szélvihar haladt a városon át. A fürdőzők pánikszerűen menekültek be a szabad folyóból. A nagyerejű szélvihar több fát tövestől együtt kicsavart. Így a Parcul Eminescun egy hatalmas fát az úttestre döntött, a társulati kereskedelmi iskola előtt szintén kilört egy nagy gesztenyefát, amely átszakította a part betonkorlátját, a folyó medrébe zuhant.

Vasárnap 51 fok meleg volt Galaftban.

Bucuresti. Saját tud. Az országban a kánikula tegnap érte el tetőpontját, Galaftban vasárnap 51 fokot mértek. A fővárosban számos ember ájult el a nagy hőségtől, a kereskedők pedig kihasználva a kánikulát, nyolc leierért adnak egy citromot s a jégnek is felvitték az árát öt leire. Ma reggelre kissé lehült a levegő, de a déli órákban ismét emelkedik a hőmérséklet.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

A terebesti (jud. Satmar) egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra és külön egy II. tanítói állásra.

Kántortanító javadalma: lakás, 24 köblös föld és rét, 20 köblös buza, 220 m² tűzifa, amelyből saját iskolatermet is fűti. Stóla. Német képesítés kell. Mindenféle adóajt a hitközség fizeti. Kántorakat az egyháztanács és plébános utasítása szerint tartozik végezni. Kántori próba augusztus 6-án, melyre jelentkezők saját költségükön tartoznak jönni. Állás október 1-én foglalandó el. A javadalom csak nov. 1-től esedékes, mert addig a járandóságok a megboldogult kántor hozzátartozóit illetik.

II. tanítói állásra pályázhatnak férfiak és nők. Javadalom évi 135000 lei. Német képesítés kell. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Határidő mindkét pályázatra 1936 aug. 1.

Egyháztanács.

csak egy-két perc válaszláná el valamitől, ami már annyi éve gyötíri, ami már vagy harminc éve kínozza és amit már úgy érzett, hogy nem bír el tovább. És amire most fog derülni világosság. Fájdalmas világozás.

Elővette a tárcáját és a kis cédulán ellenőrizte, hogy az előbb jó évszámot írt-e rá a kérelaplra. Emlékezett még pontosan, hogy mikor volt, huszonkilenc év előtt, tavasszal, április vagy május elején. Nyolcéves volt, a szobájában kis szabályozható magaságú íróasztalkán színesfedelű füzetek voltak, rajtuk kaligrafikus betűkkel: Írás, Nyelvyakorlás, Számolás... A nyitott ablakon tavaszi nap sütött be...

Kiegyenesedett a székén, megtapogatta az előtte lévő, asztalra szegezett számot, szórakozottan körülnézett: mellette a barnahajú lány elmélyedve írt a füzetbe. Ő pillanatra beleolvasott az egyik nyitvalévő könyvbe: „Alfred de Vigny. — Sa vie, Son oeuvre. — Le comte Alfred de Vigny est né à Loches le 27. mars 1797. Il entra à seize ans comme souslieutenant dans la maison du roi...”

... Ők játszottak, háborúsdit, vagy microdát és a szűk kis szobában nehezen fért el az egész hadszíntér. Ő volt az erősebb, a másik szőke, hosszuhajú kisfiúcska, Pista a doktorbácsiéktól, a harmadik emeletről...

Megint fel akarta rázni magát, de a könyvtár különös, tömött csendjében a jelenvalóság intenzitása ugylátszik, már egészen legyengült. Erősödő önkínzó szálak húzták vissza multba, tartották nyitva a szemét és kényszerítették arra, hogy nézze végig még egyszer elmúlt

A verduni csata huszadik évfordulóján együtt ünnepeletek a volt ellenfelek frontharcosai

Párizsból jelentik: A verduni harcok 20-ik évfordulója alkalmából vasárnap Verdunben frontharcos nagygyűlés volt, amelyen Franciaország 30 ezer főnyi frontharcos küldöttségén kívül Németország, Anglia, Belgium, Olaszország, Egyesült-Államok, Ausztria, Görögország, Lengyelország, Románia, Portugália, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Oroszország frontharcos küldöttségei is megjelentek.

Fasiszta államcsinyt kíséreltek meg Spanyolországban

Nagyobb rendőrcsapat körülzárta és lefegyverezte a kísérletezőket.

Madridból jelentik: Valenciában vasárnap virradó éjszaka jobboldali államcsinyt kíséreltek meg. A puccs végrehajtásának körülményei sok tekintetben hasonlítanak a két év előtti bécsi nemzeti szocialista államcsinyhez. Itt is a zendülők a rádióépület megszállásával kezdték tervük végrehajtását. A puccskísérlet Primo de Rivera híveinek táborából indult ki. Szombaton este 10 órakor nagyszámú spanyol fasisztacsoport hatolt be a stúdióba. Revolverrel mozdulatlanosságra kényszerítették a stúdió alkalmazottait és bemondották a mikrofonba, hogy a Primo de Rivera-féle spanyol fasiszta-párt átvette az uralmat. Az egyik alkalmazottnak sikerült kiszöknie az épületből és értesítette a rendőrséget. Csakhamar hatalmas rendőrcsapat zárta körül az épületet, több rendőr benyomult a stúdióba s elfogta a fasiszta puccsistákat.

A puccskísérlet leverése után a jobboldali pártok klubhelyiségei és ujságépületei elé hatalmas tömeg vonult. A szerkesztőségeket és klubhelyiségeket felgyújtották, hogy tüntessenek a puccskísérlet ellen. A baloldali tömeg még vasárnap délelőtt is rombolt Valencia utcáin.

Madridból jelentik: A jobboldali puccskísérlettel kapcsolatban 161 fasisztát letartóztattak, közöttük Pere Labordot, a katolikus népmozgalom ifjusági szervezetének vezetőjét.

Vasárnap este Madridban négy ismeretlen pisztollyal agyonlőtt egy rendőrhadnagyot.

időknek ezt a kísértet-legendáját.

... Már az egész szoba az övé volt és egyre jobban belemelegedett a csatanyerő diadalba. A kis Pistinek egy pillanatra mintha valami ijedség csillant volna meg a szemében, de ilyenkor erre persze nem lehetett figyelemmel lenni. Aztán jó gondolat jutott a kisfiú eszébe, felkapaszkodott az ablakba és boldogan kiabálta: Várban vagyok! Várban vagyok! — Igaz, még nem tudta az er-betűt kimondani, ő sokat csúfolta is emiatt: répa, retek, mogyoró... Így kiabálta: Vájban vagyok! — és győzelemittasan hadonászott a kezével...

Nem bírta tovább. Mintha valami fojtogatta volna a torkát. Felugrott az asztal mellől és oldalt, az üvegsekrények előtt a rézszegélyű katalógus-lapok pultjára támaszkodott, kezébe hajtván a fejét. A barnahajú lány pillanatra szórakozottan ránézett, azután visszamerült Vignyré! szülő jegyzetei közé és azontúl megint csak egy-egy lapozás suhanó nesze hallatszott a teremben.

... Az utcáról zűrzavaros láрма hallatszott fel és éles női sikolyok. Ő rémülten húzódott be a sarokba, a kályba mellé, nem tudta, hogy mi történt vele és remegő szájjal, hangtalanul ismételtette a sokszor hallott intelmet: Nem szabad közel menni az ablakhoz. Nem szabad közel menni...

... Azután a rémület és a kétségbeesés hisztérikus gomolygása kezdődött meg körülötte, ő halálra váltan lapul a sarokban és — és mintha közben semmi se történt volna, egyszerűen valaki kézenfogva magával ragadta, vo-

nat, falu, Anna néniék, hosszú, kínosan csendesedő hónapok, újra Budapest, vizsga a harmadik elemiből, de nem ott, ahová járt, hanem másutt, idegen, új arcok előtt. Magántanuló — mondták neki, azután újra iskola következett, de akkor már a város egészen más részében laktak, mások voltak az utcák, más volt az iskola, mások voltak az emberek. És utána sok-sok éven át valami csinált közömbösség volt a levegőben, mintha valamiről szándékosan nem beszélt volna senki, mintha szándékosan mindig másról lett volna szó.

Csak kínos éjszakákon bukkant felszínre néha egy-egy buborék, ami mintha arra mutatott volna, hogy lent, az idők és az emlékek mélyében még nem csendesedett el minden. Néha mintha egy riadt sikoltásra ébredt volna fel: Szerencsétlen gyerek, mit csináltál?! — és a réghallott szavak mintha ott visszhangoztak volna a hálószoza kísérteties homályában a fák lombjainak beszűrődött villanyfényben falra vetődött imbolygó árnyai között. Máskor meg belőle szakadt fel az elfojtott védekezés: Bizonyisten nem nyúltam hozzá! — ami akkor régen nem tudott kijönni görcsökben remegő néma ajkain és amit kínos gondossággal került mindenki elől, neki pedig nem volt bátorsága, hogy elmondja akárkinek is. Csak éjszakák magányában kínlódott vele és másnap reggel beteges-sápadtan került elő a szobájából. De a legtöbbit egy félig-rokon néni szörnnyülködő sikoltozása riogatta fel még hosszú évek múlva is: Ujságok! Istenem, benne lesz az ujságokban! — Ezt akkor nem értette meg,

hogy mit is jelenthet ez, milyen ismeretlen veszedelmektől való félelem nyilatkozhatott meg ezekben a szavakban és talán éppen ezért ez a felkiáltás kínozza legtöbbször gyermekéje hátralevő éveiben. Később azután kezdte gondolni, hogy miről lehet szó. Lassan alakot öltött benne ez a rémült felkiáltás, tervkomplekszummá tömődött ki és már nagyon hosszú ideje szoktatta magát hozzá a gondolat-hoz, hogy majd egyszer leült és sárguló, poros ujságokat fellapozva szemébe néz a régi tragédiának.

Azért nehezen tudta teljesen elhatározni magát. Sokszor nekikészülődött, de eddig még mindig visszarettent ez emlékek súlyától. Míg végre most. Most...?

Felemelte a fejét és körülnézett. A terem csendes volt és változatlan. Néha valaki felkelt és kiment, köpenyes altisztek siettek végig a könyvekkel a kezükben, az ablakon ferdén süttött be a nap és a szemközti falon diszkrétely kegyegelt az óra.

Riadtan figyelt fel: az üvegajtón keresztül úgy rémlett neki, hogy köpenyes figura tűnik elő lassan, nagy barna köteteket cipelve. Tanácstalan mozdulatot tett, mintha vissza akarna ülni a helyére, de azután inkább kisurrant a szemközti ajtón, odadobta a bádögزامót a ruhatár pultjára és elkapva kabátját, kalapját, szinte futva sietett végig a folyosón, le a lépcsőn, ki az épületből.

Kinn az utcán megállt a napsütésben, mélyet lélekzett és már talán nem is szegylte, hogy visszariadt a közeledő valóság elől.

A FOGÁPOLÁS fényűzés vagy szükséglet?

Igen sokan még mindig azt hiszik, hogy a fogápolás csak „előkelő hölgyek” dolga. Nem, — nem arról van szó, hogy a szép fogak a nagyvilági hölgy báját emelik, vagy az aranykoronákkal a gazdagságot fitogtassuk. Az egész országot, a népet meg kell győzni arról, hogy egészséges fogak épen olyan szükségesek, mint az egészséges gyomor. A fogak, mint élő szervek, a vérkeringéssel szoros kapcsolatban vannak. Beteg és szétromcsolt fogak révén betegségek okozói jutnak a vérkeringésbe, miáltal szív-, vese- és izületi betegségek fejlődhetnek.

A mindennapi fogápolás tehát fontosabb, mint az egyszerű szépségápolás, mondjuk: a manikűr.

A fogbetegségek elleni küzdelemben bevált segédeszköz a Chlorodont, a tudományos alapon nyugvó fogpaszta.

Chlorodont

Chlorodont megóvja fogait és egészségét!

fogpasztát mindenütt használnak, mert a tisztító alkatrészekon kívül még egy határos oxigénsót is tartalmaz. Ez a mentollal együtt a nyálképződést, a fogak legjobb természetes védőszert, fokozza.

Az Erzsébet Arvaház nagy kerti ünnepélye a római katolikus püspöki palota angol parkjában

Valóságos sátorvárost építenek vasárnap, július 19-én a püspöki palota angol-parkjában, ahol az *Erzsébet Arvaház* javára nagyszabású kertiünnepélyt rendeznek. Tíz sátorban árulják a fagyaltot, virágot, gyümölcsöt, süteményt, lesz pompás lacikonyha, tombola, kacsavadászat, horgászat a szárazon, pontokocsizás és lovaglás, azonkívül kerékpárverseny a nagyoknak, a kicsiknek külön bicikli, roller és tricikliverseny. Három csoportban három ezüst I. díjat, három bronzérem II. díjat és díszokleveleket nyernek a versenyzők. A kerékpárversenyekre be lehet nevezni ifj. *Benedek* Ferenc villanyszerelési üzletében, *Saspassage* és az *Uj Lapok* kiadóhivatalában. Bevezetési díj 15 lei.

Évzáró-ünnepély a Szent József telepi óvodában. Az épülő napközi otthon és óvoda javára díszes műsorral előadást rendez a Szent József telepi óvoda. A műsoron az óvoda apró növendékei szívből-szívből műsorokkal fogják szórakoztatni a közönséget. Az előadás július 19-én, vasárnap délután fél nyolcor kezdődik.

Értesítés. A Szent László menedékházban (Oradea, (Str. Bratianu 24) alatti megtartott sorsoláson a képet a 60-as szám tulajdonosa: Zöldi Bertalané urnő (Oradea) nyerte.

Temetések. özv. Bodorné szül. Aradan Juliánna 71 éves korában meghalt. Temetése kedden 10 órakor lesz a Haller kapunál. — *Sturz* Violeta meghalt. Temetése ma délelőtt volt. (Erdélyi „Concordia”).

Eletmentés a strandfürdőben. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt vasárnap az oradeai városi strandon Bodnar János 35 éves cipész a sok uszálástól és ugrálástól szívgörcsöt kapott s a medence háromméternyi mély vizében alamerült. A közelben tartózkodók kiállítására, több uszójának keresni kezdte az elűnt cipészegédet, míg végre izzalmas parcek után sikerült kihuzni a medencéből a már egészen kékre vált cipészegédet. Az éppen jelenlevő orvosoknak mesterséges lélegzéssel sikerült megümenteni a már halottnak hitt fiatal férfit.

Kedvező tengetermésre van kilátás Bihar megyében. Az oradeai Mezőgazdasági Kamarához és a vármegye gazdasági ügyosztályához beérkezett jelentések szerint a tengeri termés nagyszerűnek ígérkezik. Dacára a nagy melegnek, a száraz jól kifejtettek és szemre igen bő termésre van kilátás. Az egyes megyei járáások jelentései alapján már is megállapítható, hogy a vármegye ideai kukorica-termése 40—50 százalékkal több lesz, mint a múlt esztendőben volt, ami különösen a gazdák körében kellett igen megnyugtató hatást.

Hónapok óta körözött veszedelmes betörőket fogtak el Oradeán. Saját tud. A rendőrség büntügyi osztálya szombaton este általános razziaát rendezett a vásártéren. A razzia szenzációs eredménnyel járt. A lacikonyhák környékén ugyanis két, régóta körözött többszörösen büntetett betörőt fogtak el. Radu Floriánt és Gerdán Petrut hónapokkal ezelőtt több rendbeli betörés miatt nyilván tartásba vették. A rendőrség mindenütt üldözte a rovtomtultu bűnözőket, míg most végre, a razzia alkalmával kézrekerítették őket. A rendőrségen megállapították, hogy Radu Florián és Gerdán Petru megszöktek ezredüktől és ezért kihallgatásuk befejezése után átadták őket a téparancsnokságnak.

Olaszország kitérően válaszolt a brüsszeli meghívásra

Az angol-francia földközi-tengeri megegyezés oaszellenes pontjait megszüntetését kívánja. Németország meghívását is óhajtja

Rómából jelentik: A belga miniszterelnök, mint ismeretes, meghívta az olasz kormányt, vegyen részt a locarnói hatalmak brüsszeli értekezletén.

Mussolini táviratban válaszolt. E szerint az olasz kormány a meghívásra azt a választ adta, hogy a maga részéről kész konkrét módon hozzájárulni a béke biztosításához. Azonban kénytelen számot vetni azzal, hogy bizonyos korábban vállalt földközi-tengeri kötelezettségek állnak fenn Olaszországgal szemben. (Célzás az Anglia és Franciaország közötti ilyen tárgyu tengerészeti egyezményre.) Az olasz kormány kifejezte azt a nézetét is, hogy Németországot szintén meg kellene hívni az összejövetelre, mert a locarnói szerződés egyik államának távollmaradása csak bonyolítaná a helyzetet, ahelyett, hogy tisztázná.

Az angol kérdőívre való válaszadást el akarja kerülni Németország?

Londonból jelentik: Vasárnap az angol lapok nem egységesen ítélik meg a német-

osztrák megegyezést, de valamennyien a legnagyobb jelentőséget tulajdonítják annak. A *Northcliffe*-sajtó és a *Sunday Times* azonban egybehangzón, minden fenntartás nélkül örömmel üdvözl.

Az *Observer* szerint a megegyezés nem kellett meglepetést. Köztudomású, hogy a szovjet, francia és cseh egyezmények Hitlert kétszeres erőfejlesztésre ösztönözték. De a kérdésnek egy komoly oldala is van. Fenntarog a gyanu, hogy

kisérletéről van szó az angol kérdőívre való válaszadás elkerülésére, mint-hogy most már megváltoztak azok a körülmények, melyek a kérdések fölállítását szükségessé tették.

London örömmel lát ugyan minden regionális szerződést, mely a jövő háborus okait kiküszöböl, de nem lehet azt állítani, hogy az Ausztria függetlenségének tisztelgésére tartására vonatkozó német ígéret Londonban megnyugvást kellett volna.

A polgárság tiltakozása az üzemek kereskedelmesítése és a taxák emelése ellen

A Háztulajdonosok Szövetsége végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy a polgároknak a városi-üzemek és magának a városnak a polgárok érdekeit alapjában sértő rendelkezései megszüntetése, továbbá az ujabban foganatba venni kívánt ilyen intézkedések megelőzése végett memorandumot nyújt be úgy a város polgármesteréhez, mint a belügyminiszterhez.

A memorandum a polgárok minél szélesebb rétegével kívánják aláírni.

Ebben a memorandumban a polgárság sérelmeit 10 pontban foglalva tárják az illetékes fórumok elé.

Az érdekes és alaposan megindokolt memorandum többek között a következőket tartalmazza:

Első sorban utal arra, hogy a város vezetőségét és annak polgárait eddig a legbensőségesebb viszony fűzte össze, ezért fordulunk most is a polgárok a város első polgárához és tőle kérjük, tőle várjuk a már évtizedes és a polgárok existenciáját fenyegető sérelmek orvoslását.

Nem akarjuk a polgárok magukat az őket a várossal szemben terhelő kötelezések teljesítése alól kivonni, készséggel teljesítjük az őket megillető terheket, de kívánjuk, hogy azokból mindenki kivége a részét és a terhe a polgárok tehertérső képességével arányosak legyenek.

Kifogásolja a memorandum, hogy a korábbi inkább megfelelőnek és szociálisnak bizonyult százalékos díjkivetési rendszert megszüntették, ennek helyébe léptették a vizóra és a férőhelyiségek összekombinálására alapított újabb díjbekötési rendszernek mindennél indokolatlanabb, igazságtalanabb és antiszociális díjbekötési rendszer hátrányait.

Egyrésztől az előírt kötelező súlyos vízdíjak megfizetésére kötelezi a polgárokat, ha a vízmű szolgáltatást igénybe egyáltalában nem is veszik és másrészt ismét elviselhetetlenül súlyos újabb díjakkal terheli a fogyasztót akkor is, ha a véletlen baleset következtében, vagy ha a bérleje elháríthatatlan rossziszemű eljárása folytán az engedélyezettnél több víz fogyasztását állapítják meg. De még az elhibázott díjbekötési rendszerrel is hátrányosabbnak tartja a memorandum az elképzelhetetlenül megev és hajlíthatatlan pénzügyi politikát, amely ennek az üzemnek a vezetését már évtizedek óta átlenzi. Horribilis bevétel vannak az üzemnek és folyton azok növelésére törekszik.

Jövedelméből mindenre telik, gvalléroosan fizeti a város helyett ennek adósságait és vállalja magára a legsúlyosabb terheket, de viszont éppen ezért lehetetlenül meg is terheli a fogyasztókat.

Kéri a memorandum annak a megállapítását, hogy a vízmű által eddig beszedett jövedelmeket a vízmű szabályrendeletében és a közigazgatási törvényekben előírt célokra fordították-e és hogy a kiadásoknál a takarékoság elvét szigorúan betartották-e.

Kérik a háztulajdonosok a vízmű szabályrendeletének oly értelmű megváltoztatását, amely úgy magának az üzemnek, mint egyben az üzemet fenntartó polgároknak is az anyagi érdekeivel és boldogulásuk lehetőségével összhangzóban áll.

Arra tekintettel, hogy Oradea városa, az újabb pótdadó emelésék és taxabevételek folytán jelentékeny új bevételi forrásokhoz jutott, kérik a háztulajdonosok az eddig a vízmű bevételéből a város céljaira felhasznált összegeknek a vízmű kiadásaira felhasználását és ekként a vízdíjak leszállítása útján a polgárok létbiztonságának a biztosítását.

Folyt. köv.)

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA. Serviciul Economic.

No. 31151—1936.
31152—1936.
31153—1936.

PUBLICAȚIUNE

Primăria Municipiului Oradea, aduce la cunoștința generală, că în ziua de 4 August 1936, orele 11 a. m. va ține licitație publică la sediul Primăriei, etaj I. camera No. 1, pentru cumpărarea unui automobil de persoane tip modern, nevasar pentru Primăria Municipiului Oradea.

Cei cari doresc a lua parte la această licitație publică, vor prezenta ofertă încheiată, scrisă și sigilată, însoțită de un vadiu de 50% în numerar, sau în efecte garantate de Stat, scosot după prețul total oferit, pentru furnizarea automobilului de persoane.

Firmele concurente odată cu oferta, vor prezenta și un prospect despre moșinele oferite.

Licitatie publică se va ține în conformitate cu dispozițiunile L. C. P. art. 88—110, și anormale în vigoare privitoare la ținerea licitațiilor publice.

Informațiunile necesare și Caietul de sarcini privitor la furnizarea automobilului de persoane se pot primi la Serviciul Economic al Primăriei etaj I. Camera No. 26, între orele oficiale.

Oradea, la 7. Iulie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:
Bledea.

Secretar General:
ss Fildan.

**Baia Episcopiei-
kedvezményes jegyek
kiadóhivatalunkban kaphatók**

Tudósításunk folytatása az első olcsóról)

Rintelen és társai szabadulnak a németbarátság miatt rájuk szabott súlyos fogságból.

Bécsből jelentik: Vasárnap éjszaka vált ismeretlenségbe, hogy a német-osztrák egyezményrel kapcsolatos közkegyelem egyelőre csak a nemzeti szocialista mozgalom résztvevőire vonatkozik. Tehát nem lesz úgy, amint eleinte hitték, hogy a baloldali politikai mozgalmak résztvevőire is kiterjed a politikai bűnbocsánat. Különben is a baloldali ellenfelek jórészt az osztrák kormány már néhány hónappal ezelőtti kegyelmet adott. Természetes, hogy most első sorban az, életfogytiglani fegyházra ítélt **Rintelen**, volt római osztrák követ, a 12 évre ítélt **Steinhauser** bécsi rendőrfőnök és **Neubauer** többszörös miniszterjelölt részesül kegyelemben. Őket a Dollfuss meggyilkolásával kapcsolatban éppen azért ítélték el, mert a német birodalommal való kibékülést akarták kiorolítani. Most Bécsben általános a hit, hogy legkésőbb 48 órán belül valamennyien kiszabadulnak.

Nem változik az osztrák belpolitika.

Bécsből jelentik: Politikai körökben nagy feltűnést keltett a **Schuschnigg**hez közelálló **Neues Wiener Journal** vezércikke, mely a német-osztrák megegyezéssel kapcsolatban hosszasan foglalkozik a várható politikai fejleményekkel. Megállapítja a cikk, hogy a német-osztrák megegyezés semmi néven nevezendő formában nem tartalmaz olyasmit, ami az eddigi belpolitikai irányzatot bármiképpen is megváltoztatná. Így például a Habsburg-kérdés ezután is osztrák belügy marad. Az erre vonatkozó külföldi beavatkozást az osztrák kormány továbbra is határozottan el fogja utasítani.

Hogyan fogadják a német-osztrák kiegyezés híré a nyugati nagy országokban. — Az angol sajtó megállapításai.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség értesülése szerint általában kedvezően fogadták az osztrák-német kiegyezés híreit. A hivatalos körök egyelőre tartózkodnak megjegyzések tételétől, csak annyit jelentenek ki, hogy **részükre nem volt meglepetés a kiegyezés.**

Az általános közvélemény az, hogy az egyezmény legalább is jelenleg elhárítja Európa egyik legkomolyabb veszedelmét. Azonban nem hiszik, hogy az egyezmény által Hitler minden további érdeklődését földadta volna Ausztria iránt. Ellenkezőleg: azt hiszik, hogy most már Németország élénk gazdasági tevékenységet fog kifejteni Ausztriában, melynek a két állam közötti szorosabb kapcsolat lesz a következménye. Az angol körökben különben nem Mussolinit tartják az egyezmény létrehozásában, hanem Göring porosz miniszterelnököt.

Az angol minisztertanácsot rendkívüli ülésre hívták össze.

Londonból jelentik: Az angol kormány tagjai kedden rendkívüli minisztertanácsra ülnek össze. A minisztertanács egyetlen tárgya az osztrák-német megegyezés.

A franciák számolnak azzal, hogy az egyezménynek nagy kihatásai lesznek az európai helyzetre.

Párizsból jelentik: Németország és Ausztria kibékülésének híre a francia közvéleményben meglepetés erejével hatott, habár a francia sajtó már napok óta közölt híreket a küszöbön álló megegyezésről. Néhány francia lap különösen azt írja, hogy

a francia kormánykörök nem érte váratlanul a hír, már csak azért sem, mert az osztrák kormány a Quai d'Orsay állandóan tájékoztatja a tárgyalások állásáról.

A német-osztrák kibékülés politikai jelentőségét és kihatását első sorban nem is abban látják, hogy Németország és Ausztria között létrejött a béke, hanem sokkal inkább abban a körülményben, hogy Ausztria a hid szerepét játssza majd Németország és Olaszország között.

Francia politikai körökben világosan látják, hogy a megállapodásnak nemcsak a közép-európai helyzet kifejlődése, hanem az általános helyzet alakulására nézve is nagy kihatása lesz. Azonban a hivatalos kormánykörök végleges állásfoglalásukat azoktól a kihatásoktól teszik függővé, amelyeket a megállapodás Olaszországban, Lengyelországban s mindenekelőtt a kisantant országaiiban maga után von.

Holnap lesz a nagy esemény!

LEGYEN JELEN!

Kezdődik az Állami Sorsjáték, amely négy havi huzáson

289.132.196 LEIT

ÉS

77.917 NYEREMÉNYT

fog szétosztani. Siessen a szerencse elé, legyen zsebében holnap az a sorsjegy, amely milliókat hoz.

NEGYED SORSJEGY 200 LEI EGÉSZ SORSJEGY 800 LEI

FIGYELEM!
Ma az utolsó nap, amikor lehetségsorsjegyeket vásárolni.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

A német-osztrák viszony rendez mederbe terelődése a francia közvéleményt abból a szempontból is érdekli, hogy

ezzel a közép-európai államok új átcsoportosulása válik lehetővé,

mert sok feszültség megszűnik, ami eddig ezeket az államokat egymástól távol tartotta. Igaz ugyan, hogy ez együttjárhat Franciaország közép-európai befolyásának bizonyos mérvű gyöngülésével, de ennek ellenértéke az, hogy Németország és Ausztria közt az egymáshoz való csatlakozás erőszakos véghezvittele meg nem történhetik. Tehát teljesül a versaillesi béke erre vonatkozó kívánalma, s ez most már Németország

önkéntes hozzájárulásával történik.

Csehszlovákia elégedetten fogadja az egyezséget.

Prágából jelentik: A Havas-ügynökség értesülése szerint az osztrák-német kiegyezés hírére a csehszlovák közvélemény jól fogadta. Prága azért is elégedetten veszi tudomásul a kibékülést, mert ez kizárja azt, hogy Németország ezután Ausztria belügyeibe beavatkozassék. Tehát nyugtot hagy a jelenlegi osztrák irányzatnak, amely Csehszlovákia szempontjából rokonszenves. A hivatalos körök különben még egyelőre tartózkodnak az egyezmény tekintetében való állásfoglalástól.

Nagy élénkség támadt Titulescu hazaérkezése után a belpolitikában

Megcáfolták az Inculet belügyminiszter lemondásáról terjesztett kőszá híreket. — Kedden rendkívüli minisztertanácsot tartanak. — Vidéki közigazgatási értekezletek

București. Saját tud. A Titulescu visszaérkezése következtében a belpolitikai élénkség egyre fokozottabbá válik. Szombaton délután négy órakor volt Titulescu királyi kihallgatáson, utána éjjel Inculet látogatta meg a külügyminisztert. Vasárnap reggel az a hír terjedt el a fővárosban, hogy Inculet belügyminiszter lemondott, ezt a hírt azonban megcáfolták. Vasárnap Franașovici közlekedési miniszter kereste fel Titulescut és közölte vele, hogy Tatarescu miniszterelnök hétfőn visszatér a fővárosba és fel fogja

keresni a külügyminisztert. Titulescu és Tatarescu megbeszélései után valószínűleg kedden rendkívüli minisztertanácsot tartanak. Hétfőn Michalache és más ellenzéki pártvezérek keresik fel Titulescut.

A fővárosi lapok közlése szerint a legutóbbi minisztertanácsban elhatározott vidéki közigazgatási értekezletek közül az első Clujon fogják megtartani, még pedig a jövő vasárnapon. Timișoara július 26-ikán lesz hasonló értekezőlet.

A nap arany sugarait — a milliokkal telt arany zacskokat

AZ I. OSZTÁLY

huzdusa

JULIUS 15.-én,

szerdán.

AURORA

ezen a napon milliómossá teheti.

az **AURORA** jelenti. Az Allami Sorsjáték nagy árudája, fiókokkal és eladási irodákkal az ország minden városában. Lépjen be a sorsjegyarudába, ahol az **AURORA** cégtábláját látja és kérjen szerencsés sorsjegyet. Figyelmes, szolgálatkész és szakértő személyzet áll rendelkezésére. Érezni fogja, hogy az **AURORA** nagyáruháza bizonyos a szerencséje. Érezni fogja a szerencsébe vetett biztos hitet — és a szerencse jönni is fog.

VÁSAROLJON *minél gyorsabban* **SORSJEGYET.** A késlekedés csak az Ön érdekeit ellen való.

ÁRNYKÉPEK

*

Kopott aranykeretben fekete papírból kivágott finomvonalú fejecske... Odivatú szalonnokban meg régiségkereskedők kirakataiban látni még ilyesmit... Valamikor, dédanyáink idejében árnyképek kivágásával laikusok és művészek egyaránt foglalkoztak. A dolog elég egyszerű volt: a modell profiljának árnyékát a lámpafény függőlegesen álló fehér lapra vetette s a művész pontosan utánarajzolta a fej körvonalait. A modellnek persze nem volt szabad mozognia! A kész rajzot azután éles ollóval gondosan kivágták, egy gólyacsőrnek nevezett műszer segítségével leinagyságúra kicsinyítették s végül fekete papírból készítették el.

Némelyek az arcel után szabadon vágták ki ollóval a fejet, de ehhez már természetesen nagy gyakorlat kellett.

Az árnyképek divatja ázsiai eredetű. Kínában, Japánban, Jáva-szigetén és az izlám országokban már a legrégebb idők óta foglalkoznak árnyképek kivágásával. Vannak úgynevezett árnyszínházak is. Kínában és Törökországban festett pergamenternyő mögött színes árnyak mozognak. Az árnyképek különösen a középkori Perzsiában voltak elterjedve.

Konstantinápolyban a XVI. században a rendszeresen dolgozó árnyképkivágók már céhbe is tömörültek.

Az árnyképek az európai országok közül először Németországban jöttek divatba. a XVII. században. 1631-ből egy német emlékkönyv maradt fenn, tele fehér papírból kivágott és színes lapokra ragasztott árnyképekkel.

A XVII. és XVIII. század apácázárdáiban is készítették árnyképeket, ezek azonban legtöbbszörre valami szentkép keretdíszül szolgáltak.

Egy különösen szép ex votót a linzi múzeumban őriznek és a bajor nemzeti múzeumban egy érdekes árnykép látható, mely erdei szarvasvadászatot ábrázol.

1699-ben egy Pyburg nevű ollóművészről Vilmos angol király és Mária királyné arcmásait készítette el. Szvift, a híres angol költő is írt árnyképek alá verseket.

A XVIII. század elején Hamburgban, később Párizsban működtek árnyképszínházak, bábuokkal.

A XVIII. század folyamán egyre jobban

elterjedt Európában az árnykép kivágás divatja. Akkor nevezték el silhouettenek is.

Etienne de Silhouette Pompadour márkinénak, XV. Lajos francia király barátnőjének pártfogoltja volt. 1759-ben a francia pénzügyek ellenőre lett. Ma pénzügyminiszternek neveznék. Ezen állás már abban az időben se lehetett valami kényelmes. A kincstár üres volt és Silhouette az államháztartásba a takarékoságot próbálta bevezetni. Eleinte igen népszerű volt, de a francia állam hitelezői, a tőkepénzesek és a nyugdíjasok csakhamar megúnták és nyolc hónapi működés után csúfosan megbukott. Egy akkori író, Mercier szerint ő volt az, ki takarékosági szempontból a festett arcképek helyett az árnyképkivágást ajánlotta a franciáknak és saját, a Marne melletti kastélyának több szobáját is ilyenekkel díszítette. A rossznyelvű párizsiak, hogy neveltségesség tegyék, róla nevezték el az árnyképeket.

Karolina hesseni ögrófné is így ír egy levelében:

... A silhouettek a szükség hozta létre, azért hívjuk így őket...

Az emberek tréfásan mondták egymásnak:

— Lefestetem magam Silhouette módrat!

E divat az 1768. évben érte el tetőpontját. Az árnyképeket úgy gyűjtötték és cserélték, mint ma a bélyegeket. Szerelmesek azt ajándékoztak egymásnak. Sok művész abból élt, hogy ide-oda utazgatott és silhouettek készített. Némelyik fél Európát is bejárta. Bécsben valóságos silhouette-gyár működött.

A szentpétervári származású Hessel gépe segítségével már nappal is tudtak árnyképeket készíteni. Eleinte csupán mellképeket, majd egész alakokat vágtak ki. Ez utóbbi természetesen sokkal nehezebb volt. Később már a haját, ruhát és ékszereket is odarajzolták fehér festékkel a fekete képre. Végre több alakú silhouettek is készítek. Ilyen két árnyképet őriznek Bécsben; az egyik Mária Terézia királyné halálát, a másik a pratersterni sétányt ábrázolja. Ezeket az alakok ruháit s a környezetet teljesen kidolgozták, míg a fejek feketén maradtak. Ezt a kivitelt főleg családi képeknél kedvelték.

Divatban voltak az úgynevezett silhouette-

rejtvények is; az árnyképen egy másik alak körvonalait rejtették el. Pl. Párizsban a rémuralom alatt egy fa silhouettejének ágai között a meggyilkolt királyi párnak és gyermekeinek arcvonásait lehetett fölismerni. Később hasonlóképpen ábrázolták Napoleont.

Némelyek e kivágott képet színes vagy aranyalagra ragasztották föl. Voltak fehér silhouettek is fekete alapon. Ilyen Byron árnyképe, melyet Pisában két évvel a nagy költő halála előtt egy angol hölgy, mrs. Leigh Hunt készített.

Az árnyképek népszerűsítéséhez nagyban hozzájárult Lavater, a zürichi író és filozófus, kinek elmélete szerint az emberek arcvonásai-ból és fejformájából jellemükre lehet következtetni. Könyvet is írt erről, melyhez arcképeket, főleg silhouettek gyűjtött, mert szerinte az árnykép a leghűbb és legjellemzőbb arcmás. Lavater számszámra kapta a silhouettek.

Lavater elmélete még Goethét is magával ragadta, ki szintén rávetette magát az árnyképek készítésére. Lavater rajzolójával, Schmolllal meg is látogatta Goethét és levették az egész család silhouetteit.

Goethe élete nagy szerelmének, Steinnének először csupán az árnyképét látta. Mégis így ír róla: "... Nagy élvezet lenne megfigyelni, hogy a lélekben miképpen tükröződik a világ. E lélek az életet úgy látja, mint aminő és mégis a szereteten keresztül. Azért az arcról az általános benyomás a szelidség..."

Goethe akkor se hagyta abba a silhouettek készítését, midőn már nem volt Lavater híve. 1792-iki franciaországi táborozásából írja:

„Itt mindenki jártas az árnyképrajzolásban és egy idegen se távozhat innét anélkül, hogy képét este a falra ne vettetnének. A gólyacsőr sohasem pihenhet!”

Goethe még öregkorában is foglalkozott az árnyképekkel. Egyik szobájának egész falát nővények silhouette-jei borították. Egy fiatal leányt, Schopenhauer Adélt versben több ízben megdicsért, hogy olyan ügyesen tud árnyképeket kivágni, egy másik hölgyismerősének, Villemar Mariannának pedig albumot ajándékozott, melyben az egész weimari udvar silhouette-jét állította össze.

Goetheről több, fejet és egész alakját ábrázoló árnykép maradt reánk. Ő maga is rengeteget vágott ki. Közismertek Anna Amália és Luiza szász-weimari hercegnőkről, Schiller-ről stb. készült silhouettejei.

Később, a biedermeier-korban az árnyképeket már legyezőkre, medaillonokba, gyűrűkre, üvegneműekre, burnótszelencékre, könyvekre, pipafejekre, sőt bútorokra is alkalmazták.

Bécsben a görög feketeábrás edények mintájára porcellánt készítettek, a worcesteri edényeket az angol uralkodók, a francia sévres-i porcellánt pedig Mirabeau silhouetteje díszítette. II. Frigyes Vilmos porosz király kávékészletet rendelt, melynek minden darabján az uralkodó család egy-egy tagjának árnyképe volt.

A fényképezés feltalálása azután hamarosan végetvetett a silhouette-divatnak. Kár, mert egy jól megrajzolt és jól kivágott árnykép bájos és előállításhoz nem kell egyéb, mint papír, ceruza, olló, no meg lámpafény — ezek pedig még a mai világban is rendelkezésünkre állandó.

Madarassy Erzsébet.

Ismét kapható:

TÓTH TIHAMÉR

Legújabb műve:

I. rész:

Hiszem az örök életet

II. rész:

A keresztény házasság

A két sorozat egykötetben jelent meg 424 oldalon. Ara 240 lei és porto.

Megrendelhető könyvosztályunknál

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Bulgáriában: Egész évre 300, fél évre 200, negyedévre 100, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P., fél évre 25 P., negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza. Csekis válaszlevegőre megválaszolatlanul.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Ma délután még élénk szél és zivatar, nyugatról átmeneti javulás, holnap újra szél és többfelé eső. Aztán az idő kissé melegebb lesz.

Zürichi zárlat. Párizs 2022 egynegyed, London 1537, Newyork 305 háromnegyed, Brüsszel 51.75, Milánó 24.12, Madrid 41.90, Amszterdam 208.30, Berlin 123.30, Bécs — schilling 57.85, Prága 12.68, Varsó 57.60, Belgrád 790.

Uj Ferencs házfőnökök. Odorheiu. Saját tud. Miként már megemlékeztünk róla, a Szentferenc-rend ardeali tartománya Odorheiu tartotta meg ez évben esedékes nagykáptalanját, amelyen a provincia élére P. Sándor Vitálist választották. Ugyancsak a nagykáptalanon megejtett választás értelmében a tartomány öre (custos) és egyben a provinciális helyettese P. Fodor Pelbárt lett, míg definitorokká, azaz kormánytanácsosokká Kiss Mártont, Lukács Mansvétot, Seres Szolánt és Takács Gábort választotta meg a nagykáptalan. Az új rendi előjárás most megejtette az új házfőnöki kinevezéseket is és pedig a következőképpen: brassói házfőnök lett Kassay Kelemen, sumuleui Szűcs Dénes, odorheiu Ambrus Kapisztrán János, deji György József, radnai Welldin Konstantin, orastiei Kristó Xavér, cäpleni Stöckl Odorik, satumarai Sándor Krizosztom, mediási Trefán Timoteus, gümürési Imets Károly volt provinciális, fágá-rasi Rozsnyay Barnabás, cälugäreni Ferencz Pál. Ezen felül több páter cserélt még helyet, csak a kisebb zárdákban nem volt változás.

Képviseleválasztás Magyarországon. Budapestről jelentik: A pásztoi kerület képviselőjévé 4721 szavazattal Ivády Béla kormány-párti választották meg Cseréshy Aladárral szemben, aki 3056 szavazatot kapott.

Közeledés a jugoszláv és a magyar diákság között. Belgrádból jelentik: Belgrádban érdekes tanácskozás folyt le a jugoszláv és magyar diákkiküldöttek között. A megbeszéléseken a jugoszláv részről Dragutinovic Jován a jugoszláv diákok világbéke és népszövetségi egyesületének elnöke jelent meg, a magyar diákokat pedig Gál Andor, a magyar diákok nemzeti uniójának elnöke, a magyar nép szövetségi egyesület főtá-kára képviselte. A tanácskozásokon, amelyek egy óra hosszáig tartottak, megvizsgálták a közele-bbi együttműködés lehetőségeit nemzetközi tekintetben, érintve a diákszövetségeket érdeklő aktuális problémákat is.

Menhalt Gaál Mózes ifjusági író. Budapestről jelentik: Gaál Mózes, nyug. tan-kerületi főigazgató, a kiváló ifjusági író, 73 éves korában Budapesten meghalt. Gaál Mózes volt Benedek Elek és Pósa Lajos mellett a magyar ifjusági irodalom megteremtője. Kötetei igazi kincsei voltak s maradnak az ifjusági irodalomnak. Nagyon értékesek azért, mert az érdekes meseszöveg mellett minden munkájának mély erkölcsi hatása volt az ifju lélekre. Közel félszázadon át dolgozott, még azután is, hogy hét év előtt nyugdíjba ment. Három év előtt meghalt szívbénulásban a fia, ifj. Gaál Mózes, s a gyász a hetvenéves öreg urat telje-sen összetörte. Roncsoló tüdőgyulladás végzett Gaál Mózessel. Temetéséről még nem történt intézkedés.

Gépkocsi-szerencsétlenség. Győrből jelentik: Wertheimer Imre, a központi szin-házi jegyiroda igazgatója Benyovics Sándor iparművészeti szalonutajdonos társaságában gépkocsin Bécsbe utazott. Ötvenéves közég ha-tárában a gépkocsi, valószínűleg géphiba miatt, lesiklott az országutról és hármas szaltóval a mezőre zuhant. Wertheimer, aki a kormány-nál ült, csodálatosképpen sértetlen maradt, Benyovics súlyos sérüléseket szenvedett.

Ezüstmisésk székely panok. Zábala. Saját tud. Vasárnap, július 12-én mondotta ezüstmiséskét Ujlaky János, az ismert kitünő költő-pap, aki az idei Katolikus Nagygyűlésen a záróbeszédet tartotta. Hívei szeretett papju-kat méltó ünneplésben részesítették. Itt emlit-jük meg, hogy ugyancsak a napokban ünnepe-lték pappászenteleésüknek 25-ik évforduloját Véger János ny. katona-lelkész, Vákar József gheorgheni örmény szertartásu, Boga István sándominici, Barabás Márton turiai, Antal János troitai és Finta Antal lungai plébánosok.

Megtaláltak két eltűnt spanyol oceánrepülő palacküzenetét. Gijonból jelentik: A tenger Alha-no mellett partra vetett egy palackot, amelyben a következő ceruzával írt üzenetet találtak: „Mexiko keleti részén vagyunk, egy hatalmas és fel nem kutatott erdőszélen. Motorunk teljesen elromlott. Barerannak combja eltörtött. Collar.” Emlékeztet, hogy még 1934 tavaszán Barberan százados és Collar hadnagy, akik Sevillában szálltak fel, repülőgéppükkel átkeltek az Oceánon Portoricóba. Géppükkel tovább szálltak Kubába, majd a Kubából Mexikóba vezető utjukon eltűntek és azóta nyomuk veszett.

Kivégeztek tizenöt tisztet Japánban. Tokióból jelentik: Vasárnap tömeges kivégzés volt Tokióban. A februári puccskísérlésben résztvevő, 15 halálra ítélt tisztet hajtották végre a kivégzést. A puccs két polgári résztvevőjét, akiket a hadbírósként szintén halálra ítélt, még nem végeztek ki, mert a mikádó még nem döntött kegyelmi ügyükben.

Felhívás előfizetőinkhez!

5 igen értékes ajándéktárgyat fogunk kiosztani azok között az előfizetőink között, akik második félévre szóló előfizetési díjukat legkésőbb július 25-ig akár közvetlenül kiadóhivatalunk-nál, akár bizományosainknál rendezik.

Ime az ajándéktárgyak felsorolása:

1. Ötnapi teljes ellátás Baile Episcopest-en

2. Révay kis Lexikon.

3. Egy fényképezőgép.

4. Egyévi ingyenes előfizetés.

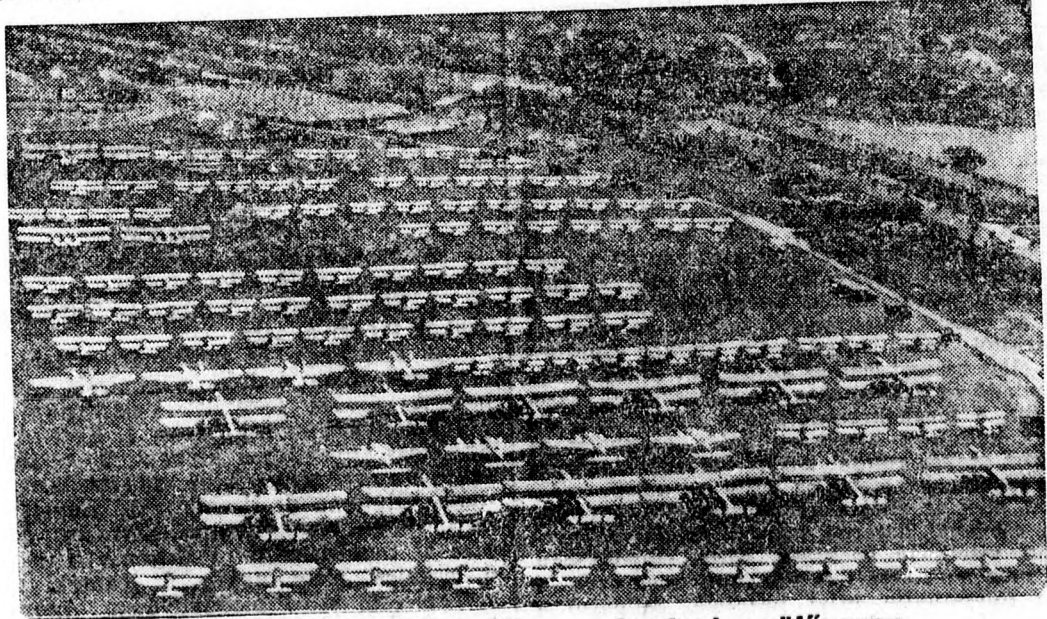
5. Egy női vagy férfióra.

Rendezzék tehát még ma a második félévre szóló előfizetésüket!

Tehát határidő: Július 25.

A rendkívüli hőségnek már 700 halottja van Amerikában. Newyorkból jelentik: Vasárnap estig a hóguta következtében beállott halálesetek száma több, mint 700-ra emelkedett. Newyorkban egymagában az utolsó 24 órában 66 halottja volt a rendkívüli hőség-nek. Az időjárás szerint további, még kegyetlenebb hőlullám következik.

Az angol hóhér nem térhet vissza borbély-mesterségéhez. Londonból jelentik: William Billington, az angol hóhér, 30 évi szolgálat után nyugalomba vonulva, eredeti foglalkozásához, a borbélymesterséghez akart visszatérni, azonban sem önálló üzlettel nem tudott boldogulni, sem más borbély nem hajlandó segédnek alkal-mazni. Ajánlataira mindenütt azt a választ kap-ta, hogy senki sem engedi magát megborotvál-tatni olyan kezekkel, amelyek százöt akasztást hajtottak végre.

Anglia hadirepülőgép-tábora a londoni repülőnapon.

Mint valami sorbarakott óriási szitakötők, úgy hatottak a London melletti térségen Anglia hadirepülőgépei, amelyek ritka-szép gyakorlatokat végeztek a londoni repülő-napon.

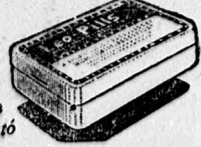
Használjon PUFFADTSÁG ellen

növényi hashajtószert! A LEOPILLS, amely kizárólag növényi anyagokból készült, biztos, enyhe és gyors hatása.

Használjon puffaság ellen LEOPILLS!

LEOPILLS

Dobozokban 30 és 60 leiert minden gyógyszertárban és drogeriában kapható

Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

Szerencsétlenség az aranybányában. Baia-Mare. Saját tud. Szombaton délután az egyik aranybányában Cioci János zafari illető-ségű csillésmunkás két sinkocsi útközje közé került, melyek mellkasát beförték és más su-lyos sérüléseket okoztak. Életveszélyes állapot-ban beszállították a munkáskórházba.

Fegyencársai merényletet követtek el Al Ca-pone ellen. Londonból jelentik: Al Capone, a csikágói alvilág egykori vezéré, aki Amerika Ördög-szigetén, az alcatrazi fegyencetlepen tölti ki 11 éves kényszermunkabüntetését, a Washington államban levő McNeil szigeten fekvő fegyházba viszik át. Az áthelyezést az tette szük-ségessé, hogy a többi fegyenc meg akarja ölni Al Caponet, mert fegyencársáival szemben az állandó besugó szerepét játssza, a telep igazgató-ságának beárulja a fegyencok kisebb fejelem-sértéseit, hogy ezzel kisebb-nagyobb kedvezmé-nyeket biztosítson magának. Egyes fegyenc azt állítják, hogy Al Capone árulási jutalmául to-vábbra is zavartalanul irányíthatja zarkájából csikágói bűnbandájának tevékenységét. Fegyenc-társai nemrég két merényletet is kíséreltek meg ellene; egyszer karját törték, majd ollóval hátba szúrták.

* Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszer, mert korán reggel egy pohár-ral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisz-títja és méregteleníti. Az orvosok ajánlják.

Időjárás a cilinderen. Technikai felkés-zültség dolgában az európai sajtó még mindig nagyon elmaradt az amerikai mögött. Rádióval felszerelt gépkocsik, sőt repülőgépek is állnak ugyan a nagy angol és francia világlapok ren-delkezésére, de a rádióval felszerelt cilindert — még csak a sok milliós példányszámban megje-lenő amerikai lapok riporterei ismerik. A rádiós-cilinder — mint azt az egyik ideérkezett ameri-kai magazin ismerteti — alig különbözik vala-mit egy rendes cilindertől. Karimája fölött, a ci-linder oldalához simul egy vékony drót: az an-tenna, ami 20 centiméter hosszú mindössze. Ezt az antennát vékony, fekete huzal köti össze a mellény alatt levő és vékony övre szerelt töltény-táskára emlékeztető batteriával. Ezt a felsze-relést a zsakett kihajtója alatt, a gomblyukba akasztott kagyló egészíti ki. Ha azután a repor-ter le karja adni az anyagát, lekasztja a kagyló-t, mellénye alatt megcsavar a batterián egy gombot és a miniatűr rádióval leadja lapjának az eseményt.

**SZERDÁN,
JULIUS 15.-én**
a Sorsjáték újra
megkezdí a

MILLIÓK
szétosztását. Négy
osztályon keresztül
összesen 77.917 nye-
reményt, 289.132.196
lei értékben fognak
szétosztani.

COLECTURA RURALĂ A OFICIILOR P. T. T.

a sorsjegyek szétosztása falvakban
a levélhordók által.

Nem vehet részt a szerencse ezen ül-
désában, ha nincs a zsebében az
Állami Sorsjátéknak a

COLECTURA OFICIALĂ
által vásárolt sorsjegye.

Irodák az
ország min-
den városá-
ban-székhely
Bucurestiben
és Clujon.

Autóbusz és magánautó összeütközése. Bu-
dapestről jelentik: Vasárnap a Murányi-utca sar-
kán egy 5-ös jelzésű autóbusz összeütközött egy
magángépkocsival, amelyen Förster Miklós, a
közismert „Apostolok” söröző tulajdonosa és
menyasszonya: Schrettner Erzsébet, továbbá
Schrettner István, Rózsa István és felesége ült.
Valamennyien az uttestre zuhantak és eszmélet-
lenül kerültek a Rókusba. Állapotuk életveszé-
lyes. Az autóbuszban három utas könnyebben
sebesült. A vizsgálat megindult.

Emelkedik a buza ára. Bucurestiből
jelentik: A búzában áremelkedés mutatkozik.
A constantai tőzsdén tegnap a basarabiai búzá
augusztus 15-iki szállításra 43 ezer 500 lejfel
jegyezték.

**GYERMEKNYARALTATÁST VÁL-
LALUNK REMETEN, pompás magaslati
levegőn. Gondos felügyelettel, intézeti
rendszer szerint. Jelentkezni lehet: Ora-
dea, Str. Vlahuța 22, balra 2. ajtó.**

Baleset érte a bucovinai énekesek autóját.
Jelentették, hogy a targumuresi katolikus na-
pokra eljött a vornicenii énekeseknek egy 35 ta-
gu csoportja is, karmesterüknek, dr. Németh
Kálmán plébánosnak vezetésével. A nagygyű-
lés vasárnapján 6k énekeltek dr. Vorbuchner
püspök miséjén a nagytemplomban. Az üdehan-
gu kórus hétfőn a targumuresi minoriták temp-
lomában énekeltek végig egy négy és hatszázhar-
misét az ő tiszta kiejtésével és fegyelmezettségé-
vel, majd megtekintette Targu-Murej nevezet-
ségét, köztük a kulturpalotai képtárat. Farszto,
600 kilométeres utját az énekkar Ida községen
szakította meg újból, ahol Dózsa Andor föld-
birtokos, a messziről való embereket asztallal
várta kastélyában. A bucovinai magyarok hálá-
ból a kastély öreg hársai alatt vendéglátó-gaz-
dáinak bemutatták táncaikat, valamint buco-
vinai lakodalmat rendeztek. A kastély népe el-
ragadtatva hallgatta az ősi rigmusokat. Innen az
énekkar Bistritára ment, ahol este 7 órakor
templomi hangversenyt rendezett, zsufolt közön-
ség előtt. Késő alkonyatkor indult neki az autó
a magurai nehéz utnak. Egész éjjel zsongott a
kocsi az utasok imádságától és közösen mondott
zsolnártól. Már hajnal volt, amikor Gurahu-
mora előtt baleset érte az autót. Egy szabálytala-
nul haladó és áruval megrakott székkel össze-
ütközött. A megbokrosodott ló a nehéz autó elé
törte a kocsi. A meglepett sofőr, csak hogy az
összetört székér romjai között maradt asszonyt
el ne gázolja, bevezette az autót az utcába mély
árakba, ahol az autó nagy recsenéssel felborult.
Isteni csodával határos, hogy a rendkívül nyu-
godtan viselkedő énekesek közül sulyosabban
senki meg nem sérült és mindenki még azon a
napon folytathatta utját hazafelé. Jellemző a
vornicenii énekesek lelkületére, de az előzőleg át-
élt eseményekre is, ahogyan az egyik megszó-
lalt, közvetlenül a rémületes pillanatok után:
— Annyi szépet láttam, most már nem bán-
tam volna, ha meg is halok.

Cluji kirándulók. Hét kocsiból álló külön-
vonat 400 kirándulót hozott vasárnap Clujról Baia
Felix és Baia Episcopieire. A kirándulást a CFR
cluji turistaszakosztálya rendezte. Reggel nyolc
órákor érkezett Oradea-Venetiara a feldiszi-
tett mozdonyú különvonat, ahonnan előbb a Felix,
majd az Episcopiei furdóba mentek át. A cluji
vendégek nagyon jól találták magukat a furdók-
ben s csak az éjfél órákban tértek vissza Clujra.

**Az autóbusz elütötte a forgalmi
rendőrt.** Satu-Mare. Saját tud. A Dacia
szálloda társaságkocsija a szombat esti ora-
deai vonat beérkezése után szállodai vendé-
gekkel zsufoltan igyekezett a belváros felé. A
Mihai Viteazul utca elején temetési menet-
találkozott s hogy időt ne veszítsenek, *Zambál*
Pál sofőr balra hajlott a kötelező jobboldal
helyett. *Tihoi* György forgalmi rendőr a kocsi
mellé ugrott s megállásra szólította fel *Zambál*
Pál kocsivezetőt, de ez nem hallotta meg a
rendőr szavát s tovább akart menni. Közben a
rendőr gumibotja beleakadt a kocsi ajtajába s
a szerencsétlen embert a kerekek alá rántotta,
amelyek a karját összeroncolták. A mentők
kórházba szállították. A rendőrség a sofőrt
örizebe vette.

**Szabályozzák Magyarországon a kozmetikai
cikkék gyártását.** A magyar iparügyi miniszter
rendeletileg szabályozta a kozmetikai cikkek elő-
állítását, hogy megszüntesse az u. n. pince-üze-
meket. A rendelet szerint a jövőben az illatsz-
er és kozmetikai cikkek gyártását képesítéshez kö-
tik. Gyártani csak kis és gyáripárszerűen lehet
majd. Kisiparszerű gyártásra a kozmetikusok
(kozmetikus orvosok) lesznek jogosítva, valamint
gyógyszertárak és drogériák. Gyáripárszerű gyár-
tás alapfeltételei a rendelkezés szerint a kö-
vetkezők: Elemi erővel hajtott gépek használatá-
val gyártott készítmények. Oly gépekkel való
gyártás amely legalább húsz munkást foglalkoz-
tat állandóan. Munkagépek nélkül ugyan, de leg-
alább 25 munkás állandó foglalkoztatása.

PÁLYÁZAT.

A brasovi római katolikus főgimnázium
igazgatósága pályázatot hirdet:

1. Egy magyar főszakos és francia mellék-
szakos tanári állásra.

2. Egy ének- és zenetanári állásra.

Csak római katolikus tanárok pályázhat-
nak. A pályázat feltételei: Valamennyi szüksé-
ges bizonyítvány beküldése: 1. Keresztlevél. 2.
Születési anyakönyvi kivonat. 3. Állampolgár-
sági bizonyítvány. 4. A szakvizsgálat diplo-
mája (Diploma de licență). 5. Egyetemi gyá-
korlóiskolai bizonyítvány. (Certificat de absol-
vire al Seminarului Pedagogic Universitar). 6. Erkölcsi bizonyítvány. 7. Katonai szolgálat
elvégezéséről szóló bizonyítvány. (Livret mili-
tar). 8. Személyi adatokat feltüntető kimuta-
tás. (Fisa personală).

A pályázat határideje: 1936. augusztus hó
1. A pályázók kéréseiket a Liceul Romano Ca-
tolic Braşov Igazgatóságához küldjék be.

* **Ha fáj a feje és szédül,** ha teltséget, bél-
izgalmat, gyomorégést, vértudulást, szorongást
vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi
„**Ferenc József**” keserűvizet, mert ez a gyomor
és a belek működését előmozdítja, az epekvá-
lasztást fokozza, az anyagcserét megélelenti és
a vérkeringést felrészíti. Gyomor- és bélbajok
szakorvosai igazolják, hogy a **Ferenc József** viz
remek természetalkotta hashajtó, mely méltán
megérdemli a legmelegebb ajánlást. Az orvosok
ajánlják.

**A kiutasított olasz újságírók vissza-
térhetnek Genfbe.** Bernből jelentik: A
svájci szövetségtanács elhatározta, hogy lezár-
tának tekinti a Népszövetség ülését megzavaró
olasz újságírók Genfből való kiutasításának
ügyét. Ez a határozat azt jelenti, hogy az olasz
újságírók visszatérhetnek Genfbe és a Népszö-
vetség főtájkári hivatala kiadja számukra a
szabad járáskelést biztosító újságírói igazol-
ványt.

Székely hetet rendeznek Tg-Mureson. Saját
tud. A Földműves Szövetség Székely Hetet ren-
zen augusztus 23-tól 29-ig, amikor különösen a
székely háziipar nagyszerű fejlettségét mutatják
be. A „Székely Hét” iránt a négy székelyek lak-
ta vármegyében nagy érdeklődés mutatkozik. A
kiállítást a református kollégium termeiben ren-
dezik. Az érdeklődés annál nagyobb, mert a „Szé-
kely Hét” tartama alatt, tekintettel az ugyanak-
kor rendezett „Városi Hónap” alkalmából enge-
délyezett ötvenszázalékos vasúti kedvezmény-
vel Tg-Muresre utazni. A „Városi Hónap” al-
kalmából rendezik meg egyébként augusztus hó
15-től szeptember 15-ig a Kiállítás-Vásárt, amely-
re már eddig ötvenkét helyi iparos jelentette be
részvételét. A kiállítás-vásáron tehát a város
ipara és kereskedelme fog fedvonomulni. A Kiállí-
tás Vásárt a városi hatóságok és a kereskedelmi
és iparkamara karöltve rendezik, abból az alka-
lomból, hogy az idén az ország városainak pol-
gármesterei Tg-Muresen tartják szokásos évi
gyűlésüket.

Jó tanácsok nyaralók számára

Egy üdvös törvény

Nyaralóhelyeink mindig nagy tömeget
vonzottak, mert természeti szépségben bővel-
kednek és emellett működtek a kaszinók is.
Aki azért utaztak el, hogy egészségüket hely-
reállítsák, a nyeresi vágytól vezérelve, egész
idejüket a zöld asztal mellett töltötték, ciga-
retfüstben, fűlledt levegőben. Sokaknak idő
előtt kellett eltávoznok a nyaralóhelyről, mert
a kaszinóban elvesztették minden pénzüket!

De egy törvény, amelyet az elmúlt parla-
menti ülészek szavazott meg, végét vetette a
szerencsejátéknak. Egyetlen szerencsejáték ma-
radt érintetlenül a törvény által. Az Állami
Sorsjáték. A törvényhozó különbséget tett a
szenvedély és a szerencsejáték között. Minden-
kinek szabadságában áll szerencsésjét kipró-
bálni és az állam is megengedi ezt. De ugyan-
csak az állam kötelessége, hogy megakadá-
lyozza a szenvedélyek elfajulását. Ezért tett
különbséget a törvényhozó, mikor megengedte,
sőt támogatta az Állami Sorsjáték működését.

Mindenekelőtt a játék nem folyik folytono-
san, nem naponta, hanem csak havonta egy-
szer, ami nem engedi meg, hogy a játékos bele-
melegedjen a játékba és hogy nagy összegeket
kockáztasson. Másodsorban a kockázatot ösz-
szeg teljesen jelentéktelen a várható nyereség-
gel szemben. Például 200 lelt kockázatot és
nyerhet egy milliót.

Az Állami Sorsjátékot nemcsak azért ala-
pitották, hogy megadják az állampolgároknak
a lehetőséget, hogy szerencsésüket kipróbálják
és hogy hatalmas összegeket nyerjenek. Szociá-
lis szerepe is van, mert minden hasznát a kór-
házak és szanatóriumok fenntartására fordít-
ják. Az Állami Sorsjáték évente hatalmas ösz-
szeget bocsát az egészségügyi miniszter rendelkezésére, amelyből kórházakat építenek, szana-
táriumokat, a meglevőket felszerelik, stb.

Aból a 200 lelből, amit a játékos az
akkor, amikor megvesz egy negyed sorsjegyet,
annyi jótékonytságot gyakorolnak, hogy —
hozzávetve azt a tény is, hogy emellett még
nagy nyereségre is van kilátásuk — azt kell
mondanunk, hogy az Állami Sorsjáték az az
intézmény, amely a leghasznosabb szociális
jótékonytságot gyakorolja.

Mielőtt elutazik hazulról, vásároljon sors-
jegyet és várja, hogy a szerencse Jolgozzék Ön
helyett. A sorsjegy a zsebében van. Nyugodtan
helyreállíthatja egészségét, sétálhat, pihenhet.
A játék az Állami Sorsjátékon minden más
játéknál előnyösebb.

2 nap van az ÁLLAMI SORSJÁTÉK I. OSZTÁLYÁNAK A HUZÁSÁIG Ezen két nap alatt vásárolhat még sorsjegyet, amelyannyimilliomost teremtett és annyi embert tett boldoggá. Gondoljon arra, hogy akinek nincs sorsjegye, nem nyerhet. De akinek van, két nap múlva leszámolhat egy milliót, egyik bankót a másik után!

A sorsjegyárudákat holnap este zárják. Fizesse ki azonnal sorsjegyét és részt vesz az I. osztály huzásán.

*
Negyed sorsjegy 200 lei,
Egész sorsjegy 800 lei.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

SPORT

Szépen szerepeltek az oradeai Kolping tornászai a vasárnapi esti bemutatón

Vasárnap este volt az oradeai Kolping Sportegylet tornaszakosztályának bemutatója a premonstreiek tornatermében. Este kilenc órakor az egyesület elnökének bevezető beszédével kezdődött meg az ünnepély. Azután bevonult a tornacsapat s a közönség és az elnök megjelzése után kezdődött a bemutató legelső száma: az izlésesen kidolgozott szabadgyakorlatok. Utána a szertornázók két csapata következett, melynek összeállítása a következő volt:

Első csapat: Dukrét Géza (csoportvezető), Szittler, Devedics, Lakatos, Borbély, Sippert.

Második csapat: Dienes Sándor (csoport-

vezető), Griesfeld, Grünfelder, Bartos Róth, Rosenberg, Gál, Kővári.

A közönség viharos tapsal jutalmazta a Kolping tornászainak szebbnél-szebb gyakorlatait s különösen Dukrét Géza korlát, Szittler és Devedics nyújtógyakorlati arattak nagy sikert, de a többi Kolping-fiuk is derekas munkát végeztek és nemcsak oradeai, de országos viszonylatban is megállanak a helyüket. Az ünnepélyt Dienes Sándor készítette elő, nagy fáradsággal.

Két vendégszereplője is volt az ünnepélynek Sippert László és Borbély Dezső, akiket szép korlát-, nyújtó- és gyűrű-gyakorlatokért viharosan ünnepelt a közönség.

Az Ujpest, Sparta, Austria továbbjutottak a Középeurópai Kupában

A Slavia—Austria meccset ma játszik le Prágában

A Középeurópai Kupa második fordulója óriási küzdelmet hozott a középdöntőbe jutásért. Az otthonukban játszó csapatok hallatlan erőfeszítéseket tettek, hogy az idegenben veszített gólokat behozzák. A legkönnyebb dolga a magyar Ujpestnek volt, mert a múlt héten saját pályáján verte 1:0-ra a csehszlovákiai Prostejovot.

A Középeurópai Kupa tegnapi eredményei: Budapest: Ujpest—Ripensia 2:0 (2:0). Ujpest nagyszerűen küzdött, de a prostejovi csapat keményen ellenállt és így az Ujpest hazai pályán is nehezen győzött. A gólokat Kocsis és Kállay lölték.

Milánó: Ambrosiana—Vienna 4:1. Az Ambrosiana fényes revansot vett a becsi vere-

Ugy nyikorogtak ízületei, mint az új cipő

Reumatikus daganatok 30 éves korban

Maga is kezdte már hinni, hogy öreg asszony, noha mindössze 30 éves volt. Ugy ropogtak ízületei, mint ahogy az új cipő csikorog, kezei és alsó lábszára meg voltak rettenetesen dagadva. Akkor elkezdett Kruschen sót szedni. Olvassa el, mit ír hat hónap múlva:

„Mindössze 30 éves vagyok és reumatikus középvényben szenvedtem. Kezeim és lábszáram rettenetesen meg voltak dagadva és amikor lépcsőt játram, térdeim ízületei úgy ropogtak, mint az új cipő. Már magam is azt kezdtem hinni, hogy öregasszony vagyok. Miután egész vagyont költöttem különböző gyógyszerekre, megkísértem a Kruschen sót. E sókat előírásnak megfelelően szedtem, azaz egy pohár meleg vízben. Kezeim és lábaim azóta teljesen lelohadtak hat hónapi Kruschen só-kezelés után és minden tekintetben sokkal jobban érzem magam.” — M.

A reumatikus fájdalmakat a test izmaiban és az ízületekben lerakódó hígysav okozza, amelynek kristályai tühegyesek. A hígysav leg-hatásosabb oldószerei a szódá és a kálium. Kruschen só tartalmaz úgy szódát, mint káliumot, tehát az egyedüli só, amely a hígysavat kettős erővel oldja.

Sels Kruschen az ország minden gyógyszer-tárában és drogériájában kapható. Nagy üveg ára 95 lei, kis üveg ára 60 lei.

ségért s így továbbjutott a KK-ban.

Róma: Sparta—AS Roma 1:1. A cseh bajnok és tavalyi KK győztes döntetlent harcolt ki Rómában és így 4:1 gólaránnyal továbbjutott a KK-ban.

A Slavia—Austria meccset ma játszik le Prágában.

Belföldi sporteredmények

A) ligában:

Bucuresti: CFR—CAO 3:1 (2:0). Súlyos védelmi hibákból két gólt kapott a CAO és Dávid jó védése akadályozta meg a súlyosabb vereséget.

Timisoara: Ripensia—Unirea Tricolor 3:2 (1:1). Theil játékvezető lehetetlenül gyengén vezette a mérkőzést, ami a játékot is tönkretette. A Ripensia csak a hajrában tud győzni. Góllövő: Bindea, Ciolac, Beke, illetve Steinbach (tizenegyesből), Chileru. Bindeát az I. félidő 28. percében kiállítja a játékvezető.

Arad: Glória—Juventus 2:1 (1:1). A jobb fekezéssor döntötte el a honi csapat javára a mérkőzést. Góllövő: Rohan, Mercea, illetve Bajda.

B) liga bajnokok az orsz. bajnokságon:

Braşov: ILSA—IAR 4:3 (2:1). Az Ilsa selejtezőt játszik az Universitateával.

Barátságos mérkőzések:

Timisoara: TMTE—Galvani 4:0 (2:0). — Kadima—IOGT 6:0 (3:0). — Progresul vegyes—SFAPT vegyes 7:1 (3:1).

Salonta: Törekvés—Szalontai válogatott 5:1 (2:0).

Oradea: SC Lonea—CFR 5:0 (2:0).

Craiova: Crai Jovan—Chinzeul 6:2 (4:2).

Bistrita: Keramika—Muresi MTE 7:2 (2:0).

Cluj: Universitatea—Mures 5:2 (2:1).

Bala-Mare: Phoenix—Crişana 4:1 (1:0). Az új játékosokkal próbálkozó Crişana nem tudott egy-séges lenni és így súlyos vereséget szenvedett.

A magyar vízilócsapat kétszer is legyőzte a német válogatottat. Szombaton: Magyar—német víziló 3:2 (2:2). Vasárnap már súlyosabb 5:1 (4:0) arányú vereséget szenvedtek a németek.

Fényesen sikerült a csendőriskola évzáró sportünnepélye. Szombat, vasárnap nagyszabású sportünnepséggel egybekötött záróünnepélyt rendeztek az oradeai csendőriskola nagyszerű sporttelepén. A vizsgán a katonai méltóságok mellett, civil előkelőségek és nagyszámu közönség tapsolt az ügyes torna- és egyéb sport-mutatványoknak.

Jól sikerült a Kolping padure-negrai kirándulása. 3:2 (0:0)-ra győzött a Kolping futbalcsapata Padurea-Neagrán a Sticla ellen. Góllövők: Vékony (2), Sándor (1). A mérkőzést Huberth I. bíró kifogástalanul vezette le. A Kolping-fiuk nagyon jól találták magukat Padurea-Neagrán. Mezlátogatták a Kolping-forrást s megfürdtek a Ibraba. Csak éjfél egy órakor tértek haza Oradeára.

Perry a DC kihívási forduló lejátszása után Amerikába megy, ott elindul az USA tenniszbajnokságaiban, majd Ausztráliába hajózik s onnan csak a jövő év tavaszán téri vissza Európába.

Firenzében Mastroianni a 3000 m-es futásban 8:35.8 p-es idővel győzött Betti és Lippi előtt.

Helsinki-ben a finn maratonfutó bajnoki versenyben a 35 km-es távon Tarkainen győzött 2 óra 10 p. 46 mp-es idővel Muinonen előtt, míg a favorit Tamila a harmadik helyen végzett.

LOTERIA DE STAT COLECTURA OFICIALA

BUCURESTI — CLUJ
és az ország minden városában

COLECTURA RURALĂ A OFICIILOR P. T. T.

sorsjegyelosztás a levélhordók által

Hatalmas, szertedgazó, pontos, szerencsés szervezet,
amely igen nagy, rendkívül változatos számú
sorsjegyet rendelkezik.

A 10. sorsjáték négy osztálya alatt a nagy
nyeremények egész tömegét fizette ki.
De még többet fog fizetni játékosainak a 11.
a nyári sorsjáték alatt.

JÓ T Á N A C S:

vásároljon sorsjegyet a

COLECTURA OFICIALA

által vagy falvakban a levélhordóktól.

ÁLLAMI SORRJÁTEK

az I. osztály huzása szerdán

JULIUS 15.-én.

KÖZGAZDASÁG

Védekező szövetkezetekbe tömörülnek a gyümölcsstermelők, a gyümölcskereskedők túlkapásai ellen

**Kartell kötöttek a gyümölcskereskedők az eriumelléken s polom
áron vásárolják össze a gyümölcsöt**

Săcueni. Saját tud. Az utóbbi évek szomorú tapasztalatain okulva az eriumelléki szőlősgazdák belátták, hogy a szőlőtermelésnek ma már nincs nagy jövője s mindinkább nagy súlyt kezdtek fektetni a gyümölcsstermelésre, ami mindezeideig, sokkal jövedelmezőbbnek bizonyult, mint a szőlőtermelés.

Az eriumelléki dombos vidék különösen alkalmas a cseresznye, körte, dió, kajszin és a különféle őszibarackok termelésére.

Már május közepén megkezdődik a cseresznyeszózon s egy egész hónapon át vagonszámra szállítják az eriumellékről az ország minden részébe a kitűnő minőségű cseresznyefajtákat. A cseresznyeszüret ideje alatt egész kis kolóniája telepszik le az Eriumelléken az ókirályságheli, ardeali és maramureji kereskedőknek s az ízletes ládába csomagolt cseresznye elárasztja az ország majd minden városát. Nem is hangzott panasz eddig egyetlen termelő ajkáról sem, mert a kereskedők mindezeideig megelégedtek a tisztességes haszonnal s megadták az eriumelléki gyümölcsnek a becsületese árát.

Az idei gyümölcsszezonban már más lett a helyzet. A kereskedők kartell kötöttek egymással s olyan áron veszik át a gyümölcsöt a termelőktől, amilyenben ők akarják. Legálább száz százalékot próbálnak keresni minden tételben.

A gyümölcs pedig olyan portéka, hogy ha leszedik a fáról, nem sokáig lehet tovább tartogatni, mert „csomóra rothad” s a termelő nyakán marad. Behordják a kilométerekre levő

szőlőkből s a környező falvakból a termelők a nehéz gyümölcsöt (egy putton cseresznye pl. 25 kilogram), s ha a kereskedő nem adja meg a megérdemelt árát, vigyék vissza a hátukon a nehéz terhet? Örülnek, hogy egyszer beértek vele. Különben is otthon mit kezdene annyi gyümölccsel? Másnap megint csak be kellene cipelni Săcuenibe.

Az eriumelléki gyümölcs elsősztályú és ami a fontos: kitűnően bírja a szállítást s merjük állítani, hogy egyetlen belföldi gyümölcsstermelő vidék termése sem veheti fel vele a versenyt. Ugy ma, mint régen, az eriumelléki gazdák mindig arra törekednek és törekedtek, hogy gyümölcsstermésük európai viszonylatban is versenyképes legyen s csemétéiket ma is a legjobb nevű gyümölcsfakertészetekből, faiskolákból szerzik be.

A kereskedők mindinkább szaporodó túlkapásai elkeserítették a termelőket s egy agilis vezetésre termett săcueni úriember irányítása alatt most megindult a gyümölcsstermelők szövetségi alapon való szervezkedése. Gyümölcsértékesítő szövetkezetet akarnak létesíteni Săcueniben, amely maga lépne kapcsolatba nagy gyümölcs-szállító cégekkel s maga szállítaná le a megrendeléseket.

Reméljük, hogy sikerül az eriumelléki gazdák nagy buzgalommal megindított mozgalma s a kereskedők nem fogják többé vihogó arccal kétélees áron megvenni a cseresznyét s a többi gyümölcsöt az eriumelléki termelőtől.

SZTUPKA J. TIBOR

Felavatták a Magyar Iparos- Egylet székházát Târgu-Muresen

Tg.-Mures. Saját tud. Vasárnap bensőséges ünnepséggel avatták fel a Magyar Iparos Egylet székházát. Reggel 9 órakor az összes felekezetek papjai felavató imát mondtak. Ezt követte a díszközgyűlés *Bustya Béla* építőmester elnöke alatt, aki megnyitójában ismertette a székház létesítésének történetét. Az elnöki megnyitó után az üdvözlések következtek: A Kereskedelmi és Iparkamara részéről *Várady Árpád* alelnök, a román iparosság nevében *Vlassa Gheorghe*, a Magyar Párt nevében *dr. Sebess Jenő*, a Tornakert részéről *dr. Csiky Kálmán* elnök, a Dávid Ferenc Egyesület nevében *dr. Fekete Gyula*, a Gyáriparosok részéről *dr. Lakatos Sándor* főtitkár, a Zsidó Iparos Egyesület részéről *Fodor Gyula*, az E. K. E. részéről *dr. Biró István*, az Ifj. Keresztény Egyesület nevében *Kiss Sándor*, a Csizmakészítő Ipartársulat nevében *Szabó Gyula* elnök, az építő iparosok szövetsége, kőművesek és ácsmesterek nevében *Csibi Ferenc*, az asztalos ipartársulat nevében *Gál Ferenc*, a kicsiggyártók részéről *Kerekes Miklós*, a cipész munkaadók nevében *Barabás György*, a szabómesterek szindikátusa részéről *Tóthfalussy Sándor* elnök, a Magyar Tanoncotthon Egyesület nevében *Kakucs György* igazgató, a tg.-muresi sportegyletek nevében *Nagy Jenő* gyógyszerész, elnök, a II-ik szántó-társulat részéről *Géresi Ferenc* gazda, a Magyar Dolgozók nevében *Frisz János* munkás mondtak üdvözlőbeszédet. Végül *Herczegh Ferenc* alelnök köszönetet mondott *Bustya Béla* elnöknek az ügy érdekében kifejtett munkásságáért s érdemeinek jegyzőkönyvi megőrkítését indítványozta, mit a díszközgyűlés egyhangulag elfogadott.

Este iparisműködvelőkkel előadták a *Hazudik a muzsikaszó* című szindarabot, amelyet társasvacsoara, majd reggelig tartó tánc követte.

Apcéhidetések

Lakás

Stănceni (Jud. Mures), Csergő József mérésznel egy butorozott szoba július 15.-szeptember végéig nyaralásra kiadó Vasutállomás, fenyves levegő, tengerszín fölött 600 méter. Havasi gyógymező mindenkor kapható.

Kertvárosban, villamos megálló közvetlen közelében egy modern 2 szobás magánház augusztus 1-re kiadó. Értekezni: Dallos, Oradea, Str. Negruzii 34. Telefon 802.

Nyári kiadó szép utcai butorozott szoba a strandhoz közel. Str. Strambă 2. szám Oradea.

Keresek a szőlőhegyen vagy Oradea környékén bérbe 5-6 szobás lakást. Címet a kiadóba kérek

Egy kis udvari szoba, konyha, speizos lakás, széles mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó Oradea, Str. Eliade Rădulescu No. 13.

Szoba-konyhás lakás mellékhelyiségekkel kiadó augusztus 1-re Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 6.

Butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Xenopoi 13.

Kiadó augusztus 1-re egyszobás, parkettás lakás mellékhelyiségekkel együtt. Oradea, Str. Regele Carol 19. alatt.

Kapualatti utcai butorozott szoba, előszobával azonnal kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zăgăra 7.

Adás-vétel

Eladó alig használt 3 darab löszőr matrác, Oradea, Strada Alexandri 32. emelet.

Eladók a város minden részében kisebb-nagyobb értékű ingatlanok, magán- és bérházak, telkek, szőlők, birtokok. Popovics iroda, Oradea Str. Vlăhuța 6. Telefon: 167.

Eladó jégsekrény, könyvszekrény, barokk ebézlő, antik szekrény. Oradea, Strada Brătianu No. 21.

Eladó 35 éve fennálló borbély üzlet. Kovacs, Str. Crucii No. 9.

Alkalmazás

Szakképzett ápolónő felvétetik az Irgalmasrend kórházába. Oradea.